

Motion till riksdagen

1989/90:Kr354

av Margareta Fogelberg och Lola Björkquist

(båda fp)

Ökade anslag till kulturhistoriskt värdefull
bebyggelse

I årets statsverksproposition föreslår chefen för utbildningsdepartementet att riksantikvarieämbetets anslag för vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse skall räknas upp från 38 240 000 kr. under innevarande budgetår till 44 770 000 kr. för budgetåret 1990/91. Detta är en betydande anslagshöjning. Av den föreslagna höjningen är 5 milj. kr. särskilt avsedda för vad departementschefen kallar "aktiv kulturmiljövård". Ur propositionen citeras:

Medlen bör användas inom ramen för kulturmiljövårdens uppgifter att vårda och levandegöra kulturmiljöer och kulturminnen men bör ges till de projekt där förutsättningarna finns för samspel med ett fortsatt engagemang hos enskilda, kommuner och organisationer i uppgiften att levandegöra kulturmiljön.

Det är glädjande att kulturministern på detta sätt vill vidga statens insatser för att tillsammans med många andra göra våra kulturminnen till levande och spännande besöksmål. I sammanhanget är det också värt att erinra om den regionalpolitiska kommitténs förslag om ökade medel för att utveckla attraktionskraften hos våra kulturmiljöer och kulturminnen. Enligt vår mening är ökade statliga stimulansmedel för detta ändamål viktiga delar av såväl en aktiv regionalpolitik som en aktiv kultur- och turistpolitik.

Det är vår förhoppning att regeringen i den kommande regionalpolitiska propositionen tar fasta på det synsätt och de förslag som den regionalpolitiska kommittén har redovisat inom detta område.

Emellertid är ju riksantikvarieämbetets anslag till byggnadsvård inte bara avsett som stöd för vård och upprustning av sådana byggnader vilka är eller kan utvecklas till attraktiva besöksmål. Under många år har skett en påtaglig ökning av stödbehoven till underhåll av den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen i gemen, till bostadsbyggnader i staden och på landet, till jordbrukets ekonomibygnader, till institutionsbyggnader, till industribyggnader etc. Det växande kravet på ekonomiskt stöd har sin grund i en allt större medvetenhet om bevarandets betydelse men också i en kraftig, fortlöpande ökning av byggnadskostnaderna. Det är framförallt med den senare utgångspunkten som den nu föreslagna anslagshöjningen kan behöva skärskådas närmare.

Departementschefens förslag innebär att anslaget till byggnadsvård ökas med ca 17%. Av den föreslagna anslagshöjningen syftar 5 milj. kr. till sär-

skilda insatser för att utveckla kulturmiljöer och kulturminnen som besöksmål och för kulturturen. Den därutöver tillkommande anslagsökningen – 1 530 000 kr. – utgör ca 4 % av bidragsanslaget för budgetåret 1989/90.

Mot den här bakgrunden måste man ställa sig frågan: Hur kommer det i verkligheten att gå med den tänkta satsningen på besöksmål? – eller kanske snarare: Hur mycket kommer bidragen till annan byggnadsvård att behöva minskas för att den tänkta satsningen på besöksmålen skall komma till stånd.

Vid fjolårets riksmöte höjde riksdagen anslaget till byggnadsvård med 16 milj. kr. Den kraftfulla anslagsökningen innebar i själva verket en återgång till den köpkraft som anslaget gavs vid den s.k. byggnadsvårdsreformen i början av 1980-talet. Anslagets fortlöpande urholkning berodde på ett år efter år allt mera ojämnt förhållande mellan å ena sidan anslagsuppräknningen och å andra sidan utvecklingen av byggnadskostnaderna. Vi anser det vara utomordentligt angeläget att byggnadsvårdsanslagets i fjol återupprättade köpkraft inte på nytt börjar urholkas steg för steg.

Vi delar kulturministerns uppfattning att en särskild satsning bör göras för att utveckla våra kulturmiljöer och kulturminnen till attraktiva besöksmål.

Men vi menar samtidigt att den satsningen skall betraktas som ett rent tillskott till ett byggnadsvårdsanslag med i övrigt oförändrad köpkraft jämfört med budgetåret 1989/90. Därför anser vi att anslaget till byggnadsvård bör höjas med ytterligare 3,5 milj. kr..

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen till Kulturmiljövård (G 28), anslagsposten Vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse för budgetåret 1990/91 anvisar 3 500 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

Stockholm den 25 januari 1990

Margareta Fogelberg (fp)

Lola Björkquist (fp)